TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tilstai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta....$1.50 Puoli vuotta....90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta....$1.75 Puoli vuotta..$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year.....$1.50 6 months.....90c
IN CANADA:
One year.....$1.75 6 months....$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year.....$1.75 6 months....$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion.
Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmotushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmotuksista $1.00 ensimäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TOIMITUS:
Maiju Nurmi
Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osottaa seuraavaa:

UUSIA	75
UUDISTUKSIA	35
KATKENNUT	153

Perheenemäntien Taloudellinen Järjestö

Kirj. Gertrude Weil Klein.

Suuri roomalainen valtiomies, luulen, se oli Tiberius Grasshus sanoi: "Koska me emme voi tulla kunnollisesti toimeen meidän vaimojemme kanssa emmekä olleukaan ilman heitä, niin meidän velvollisuutemme on myöntää heille enemmän oikeuksia ja huomiota."

Tietenkin tämä oli ennen kun naisilla oli oikeus äänestää ja toimia viroissa. Mutta sen jälkeen on tapahtunut monta vallankumousta. Tänä päivänä on jo päästy sille asteelle, että todellakin on kehittymässä kaikkein huoltoimmin palkatun, kovaosaisimman ja kauan kärsineen luokan — perheenemäntien — unio.

Englanti joka on naisten äänioikeustaistelun, äitiysvakuutuksen ja kunnallisten keittiöiden syntymäpaikka, mahdollisesti, tulee pian myöskin synnyttämään perheenemäntien ensimäisen lakon. Miljoona naista Englannin hiilenkaivajien vaimoja ja tyttäriä, on päättänyt käyttää tätä menettelytapaa pakottaakseen Lloyd George'en hallituksen pitämään lupauksensa paremmista asunto-oloista, jonka se antoi ennen vaaleja.

Naiset väittävät, että heidän asuntonsa ovat niin huonossa kunnossa, että on aivan mahdoton pitää niitä kunnossa, vaikka työskentelisi 16 ja 18 tuntisia päiviä, kuten enemmistö heistä tekeekin. Vain muutamissa kaivoksien lähellä olevissa taloissa on välttävät mukavuudet. Ainoastaan 5 prosenttia on sellaisia, joissa on kylpyhuone eli pesuamme, vähempi kuin 50 prosenttia, johin ei tule vettä ja enin osa keittiöitä on ilman pesulaitetta (sink). Kaikkea tarvetta varten täytyy kantaa vesi sangolla kaivosta.

Miehet ja perheen jäsenet, jotka työskentelevät kodin ulkopuolella "tuottavissa" ammateissa, joilastuvat näiden puutteellisuuksien aiheuttamista jatkuvista kiusauksista. Täten on mitä luonnollisin asia, että naiset, perheenemännät ottavat alkuaskeleen tuon probleemin ratkaisemista kodiden.

Kaivosmiesten vaimojen kokouksia pidetään valoristeyksissä muutama katuneliö toisistaan, joissa johtajat selittävät liikkeen tarkotusta ja kehottavat naisia liittymään unioon. Tuloksena tästä on lähes miljoonalukuinen järjestö. Tämä järjestö sanoo hallitukselle: "Antakaa meille kunnolliset kodit ja me tulemme tekemään osamme pitämällä meidän miehemme sopivina tekemään kunnollisen päivätyön. Vastaehtona on lakko."

Huolimatta itse asiasta tai sen menestymismahdollisuuksista, jo se asia, että sellainen ajatus täyttää niin monen naisen mielen, jotka jaksoivat ennen käsittää tuskin muuta kuin ruokareseptejä — antaa toivoa suurista mahdollisuuksista.

Perheenemäntien lakko! Voitteko kuvailla sitä? Ei keitetä, ei puhdisteta, ei täytetä minkäänlaisia talousvelvollisuuksia, niin kauan kun heidän vaatimuksensa on hyväksytty. Minun personallinen mielipiteeni on, että heillä on kaikki menestymisen mahdollisuudet. Itseään kaivosmiehiä ei voida sulkea pois työstä tai harjottaa mitään väärryyksiä heitä kohtaan niin kauan kun he käyvät työssä ja koittavat työtennellä parhaansa mukaan, vaikkakin syömättöminä, nukkumattomina ja siistimättöminä. Tietenkin heidän työn tuottavaisuutensa, varsinkin muutamien päivien huonon ravitsemisen ja epäjärjestyksellisien olojen uuvuttamana, ei olisi tyydyttävä ja hallituksen täytyisi hyväksyä lakkolaisten vaatimukset.

Tämä on meille erittäin mielenkiintoista tietää, koska meilläkin on täällä omat asutus-probleemimme. Lainlaatijat, majuri, kaupungin virkakunta ja kaikki tutkijakomiteat yhteensä eivät saa mitään aikaan asutusolojen korjaamiseksi. Meidän edessämme on yhä se tosiasia, että täällä New Yorkin kaupungissa tarvitaan heti 75,000 uutta kotia suojaamaan 300,000 ihmisolentoa: joskaan he eivät elä niin sietämättömissä oloissa, kuin Englannin kaivosmiesten perheet, ovat ne kuitenkin anteeksiantamattoman sietämättömät maailman rikkaimman kansa jäsenten oloiksi.

Voimmeko me tehdä mitään? Minä tiedän, että naiset ovat kaikki aktiivisimpia agiteeraamaan vuokralakkojen puolesta ja että naiset etupäässä toimivat vuokralaisten union muodostamisessa Brooklynissä kaksi vuotta sitten. Naiset ne ovat nytkin pikettilinjoilla vahtimassa, ettei ketään vuokralaisista pääse menemään lakonalaisiin taloihin ja naisethan ne olivat, jotka marssivat joukkona kaupungin talolle vaatimaan leipää lapsilleen.

Perheenemännät ovat olleet järjestymätön, hajanainen joukko vaan kuitenkin heidän joukkotekonsa ovat aina herättäneet huomiota. Mitä he saisivatkaan järjestyneenä, luokka-asemansa tajuavana joukkona!

Joskos Englannin naiset onnistuvat lakkopuuhassaan tai ei — sillä voihan siinä ilmetä virheitä, jota ei ensisilmäyksellä huomaakaan — mutta jo ajatus perheenemäntien union perustamisesta on suuremmoinen. Sill, uuniolla tulee olemaan rajattomat toimintamahdollisuudet.

Uudista tilauksesi ajoissa, ettei keskeytystä lehden lähettämisessä tapahdu.

Vain Nälkäkuolema Saa Ihmiset Liikkeelle.

Sosialistit ovat aina sanoneet, että ihmiselämää hallitsevat materialistiset tekijät, sen kaikissa ilmenemismuodoissaan He ovat päteyästi osottaneet että kaikki uskonnolliset käsitykset, n. k. ihanteet ja aatteet ovat johtuneet visseistä yhteiskuntataloudellisista tilanteista.

Tätä vastaan luonnollisesti ovat yksinkertaiset uskonnolliset panneet vastalauseensa. Samoin porvarilliset "idealistit" ovat tätä käsitystä vastaan tussaroineet, mutta useimmissa tapauksissa siitä syystä, että materialistinen elämänkäsitys, erikoisesti n. k. historian materialismi, on porvaristosta luokkana lausunut kuolintuomionsa.

Ja ihmiselämä sittenkin on miltei liiankin materialistista, visseissä suhteissa. Pysähtykäämme sitä hetkeksi ajattelemaan.

Nyt on suur-konetuotanto kehittynyt hyvin korkealle, että sen avulla kyettäisiin tuottamaan perin helpolla riittävästi elintarpeita kaikille ihmisille, niin paljon, että ihmisten elintaso nousisi tavattomasti ja kaikki pääsisivät osallisiksi lukemattomista mukavuuksista ja nautinnoista jos vain asiat oikein järjestettäisiin? Kuka rohkenee tätä vastaan väittää. Mutta kuinka moni palkkaorja ajattelee asioita puhtaasti tältä kannalta. Jos työväestö saisi vähänkään siedettävän toimeentulon, jos sitä ei koskaan ahdistaisi työttömyys ja pelkkä nälkä ja kurjuus, niin miten vaikeasti se olisikaan saatava lähteemään liikkeelle taistelemaan sellasen järjestelmän puolesta, joka takaisi vielä korkeamman ja kaikille yhtäläisen elämän, huolimatta siitä, että sellainen olisi helposti saavutettavissa

Ainoastaan suoranainen nälkä, huutava kurjuus, työttömyys, ainainen elämän epävarmuus, kuihduttava työ — sanalla sanoen nälkäkuoleman uhka vasta saa ihmiset liikkeelle.

Voiko tässä olla hituistakaan muuta kuin alastominta materialismia.

Orjat ovat aina näihin saakka alistuneet taistelemaan orjavoutiensa puolesta, mutta olleet sangen pelkureita taistelemaan orjavoutejaan vastaan — itsensä hyväksi.

Vaikkapa ihmiskunta eläisikin siedettävissä oloissa, niin sen "oikeastaan" ei saisi sallia sitä että toiset nauttivat toisten työn tuloksista ja että luonnon aarteita haaskataan, kuten nykyisessä yhteiskunnassa tehdään — luonnonaarteilla, joita kaikkia ei maaemomme sisällä rajattomia määriä ja joita tulevatkin sukupolvet tarvitsevat.

No hyvä sekin, että edes nälkäkuoleman pelko saa orjat liikkeelle ja poistamaan kirotun järjestelmän, jonka alaisena täytyy ehdottoman enemmistön ihmisiä elää kurjuudessa, vaikka tuotantolaitoksilla kyettäisiin tuottamaan riittävästi elämän tarpeita kaikille ihmisille. — K. A.

KIRJEITA

SEATTLE, WASH.

Hitaasti tekee kesä täällä tuloaan. Satanut on täällä miltei joka päivä jo pitemmän aikaa. Toivossa sentään ollaan että tännekin vielä kaunis kesä saapuu kun vaan varromme.

Osastomme toimeenpanema perheiltama toukokuun 24 p. onnistui ohjelman suoritukseen nähden hyvin lukuunottamatta sitä pikku kappaletta joka täytyi jonkun satunnaisen syyn takia jättää esittämättä. Kauneimman osan ohjelmassa muodosti lasten antamat ohjelmanumerot ja kuvaelma "Punalippu" jonka lapset myöskin esittivät. — Tällaisia tilaisuuksia jos olisi useammin, niin varmaan yhteisymmärrys kasvaisi nopeammin.

Kesäkuun 8 pnä näyttelee näytelmäseura kappaleen nimeltä "Vaihdokas." Sen sisältöön en ole ollut tilaisuudessa lähemmin tutustumaan, vaan sen olen kuullut, että mainittu kappale on varmaan katsomisen arvoinen ja monipuolinen. Muistakaa siis tämä kesäkuun 8 päivä, että silloin runsaslukuisena saavutte haalille.

Suomesta ovat useat henkilöt saaneet kirjeitä, jotka monet ovat viipyneet matkalla toista vuotta. — Uutiset mitä sieltä kuuluu, ovat melkein kaikki mitä ikävintä laatua. Nälkään on kuollut ihmisiä ympäri maata, toisia ovat lahtarit tappaneet, toisilta on järki mennyt nähdessään ympärillään tapahtuvia kauheita tapahtumia, eikä ihme, sillä viehän se täälläkin mielen mitä katkerimmaksi kuullessa sitä sortoa, mitä veljemme ja siskomme saavat siellä kestää ja kärsiä. Kuinka kauvan tämä sortovalta siellä vallitsee? Tehkäämme kaikin voitavamme tämän vallan kukistamiseksi. Yhtykäämme yhä suuremmin joukoin yhteen taistelemaan sen vallan saavuttamiseksi missä työläisellekin ihmisarvo annetaan.

Aino-sisko.

TACOMA, WASH.

Kesä alkaa olla kauneimmillaan. Vettäkin on satanut sen verran että vuodentulo näyttää lupaavalta. Mutta elintarpeet eivät vain halpene, useammat vain yhä kallistuvat, kuten kahvikultakin.

Menetimme yhden toverin, vaan saimme tilalle kaksi. Toveritar Lydia Ahola muutti Seattleen, ja tov. Mr. ja Mrs. Vuori muuttivat Seattlesta tänne. He ovatkin tervetulleita, tunnemme heidät jo ennestään. Toivottavasti Lydiakin palaa takasin kotiin Tacomaan. Osastomme ei haluaisi menettää yhtään jäsenistään.

Osaston kokoukset pidetään nyt kesän ajalla kerran kuukaudessa. Viime kokoukselle oli saapunut kirje keskusvirastosta, jossa kehotettiin osaston jäseniä uhraamaan roponsa puolueviraston oman talon hyväksi. Päätettiin lähettää jonkun verran heti osaston kassasta. Myöskin oli kirje eräältä ammatti-kuplettien tekijältä, jossa kehotettiin tilaamaan runoja, kupletteja ja lauluja iltamissa esitettäväksi. Vieläpä sanottiin, että tekijä tekee jostain palkkakunnalla tapahtuneesta asiastakin kupletin kun hänelle vain sen pääpiirteet selittää. Kirje otettiin huomioon. Varsinkin miestoverit olivat asiaan innostuneita. Ei kai tulevaisuudessa tule enään lysti puuttumaan.

Kori-iltama on osastollamme t.k. 14p. Iltamassa on paljon muutakin ohjelmaa kuin korien myyntiä. Pitäkää mielessänne.

Ompeluseuran naisilla on piknikki So. Tacoman puistossa t.k. 5 p., jossa myöskin päätetään myyjäisten pidosta sekä keskustellaan Miljoonan Markan rahaston kartuttamisen suhteen. Ottakaapa naiset tämä huomioonne.

Tacomalaisille tahtoisin sanoa: heittäkää toki pois te "supstituutin" käyttäminen kun ei siihen nykyään ole pakkoakaan, ja onhan se muuten rumaa ja hajottavaa osaston toiminnassakin. Ja olettehan te jo ehtineet siihen ikäänkin, että lapsennekin kykenevät teitä syyttämään. Siis ymmärrys hoi, äly älä jätä.—ga.

ROSLYN, WASH.

Koska täältä ei liiaksi usein näy kirjeitä Toverittaressa, niin katson velvollisuudekseni piirtää jonkun rivin vaikka en olekaan valittu kirjeenvaihtaja.

Eteenpäin, sitä menemme mekin osaston toiminnassa, vaikkakin toimimme pienillä voimilla. Työkokouksia on pidetty joka toinen sunnuntai ja joka toinen ohjelmakokouksia.

Osastomme vietti vuosijuhlaansa